

שירי תקווה

על כל אלה

שיר זה הוא פרי עטה של נעמי שמר, אחת המשוררות, המוזיקאיות והפזמונאיות החשובות בתולדות מדינת ישראל. לדבריה, השיר נולד בעקבות מצב משפחתי קשה במטרה לעודד ולנחם את אחותה רותי. עם זאת, השיר הפך מהר מאוד לפופולארי ביותר בישראל ובקהילות יהודיות ברחבי העולם. "על כל אלה" הוא מעין תפילה אישית, המביעה בקשה לאל שיגן וישמור על כל היקר לדוברת במעגלי הפרט, המשפחה והאומה.

קהל היעד: חטיבת ביניים | רמת עברית: בינונית-מתקדמת

המילים / ביצועים מוצעים:

על כל אלה

מילים ולחן: נעמי שמר

שמור אלי על זה הבית,
על הגן, על החומה,
מיגון, מפחד פתע
וממלחמה.

שמור על המעט שיש לי,
על האור ועל הטף
על הפרי שלא הבשיל עוד
ושנאסף.

על כל אלה...

מרשרש אילן ברוח,
מרחוק נושר כוכב,
משאלות ליבי בחושך
נרשמות עכשיו.

אנא, שמור לי על כל אלה
ועל אהובי נפשי,
על השקט, על הבכי
ועל זה השיר.

על הדבש ועל העוקץ,
על המר והמתוק,
על בתנו התינוקת
שמור אלי הטוב.

על האש המבוערת,
על המים הזכים,
על האיש השב הביתה
מן המרחקים.

על כל אלה, על כל אלה,
שמור נא לי אלי הטוב.
על הדבש ועל העוקץ,
על המר והמתוק,
אל נא תעקור נטוע,
אל תשכח את התקווה

השיבני ואשובה
אל הארץ הטובה.

קישורים לביצועים של השיר: [צמד יונינה](#) / [קולולם](#) / [עדן אלנה](#) / [נעמי שמר](#)

הצעות לפעילות:

- **הכנה (העמוד בסוף הקובץ)**

כתבו/הגידו מילים וביטויים הקשורים לתמונה של הדבורה (הצעות למורה: דבורה, פרח, דבש, אביב, מתוק, עוקץ, טבע, 'ארץ זבת חלב ודבש', 'מעז יצא מתוק').

- **אוצר מילים (העמוד בסוף הקובץ)**

התאימו את המילים לתמונות. אפשר להיעזר במילון או באתרי אינטרנט לחיפוש המילים החדשות:
דבש, עוקץ, מר, מתוק, שב, תעקור (לעקור), חומה, טף, פרי, אילן, חושך, בכי, משאלה (משאלות)

- **האזנה**

✓ השלימו את השיר במילים שלמדתם בתרגיל הקודם

על כל אלה

על ה _____ ועל ה _____,
על המר וה _____,
על בתנו התינוקת
שמור אלי הטוב.

על האש המבוערת,
על המים הזכים,
על האיש ה _____ הביתה
מן המרחקים.

על כל אלה, על כל אלה,
שמור נא לי אלי הטוב.
על הדבש ועל ה _____,
על המר והמתוק.
אל נא _____ נטוע,
אל תשכח את התקווה
השיבני ואשובה
אל הארץ הטובה.

שמור אלי על זה הבית,
על הגן, על ה _____,
מיגון, מפחד פתע
וממלחמה.

שמור על המעט שיש לי,
על האור ועל ה _____

על ה _____ שלא הבשיל עוד
ושנאסף.

על כל אלה...

מרשרש _____ ברוח,
מרחוק נושר כוכב,
ליבי בחושך
נרשמות עכשיו.

אנא, שמור לי על כל אלה
ועל אהובי נפשי,
על השקט, על ה _____
ועל זה השיר.

על כל אלה...

✓ הבנה והבעה

1. בשיר יש מילים "יפות" או חיוביות (+) וגם מילים "עצובות" או שליליות (-). סדרו אותן בטבלה:

כוכב, בכי, בית, פחד, מים זכים, דבש, מר, אלי הטוב, תקווה, הארץ הטובה,

מלחמה, אהובי מתוק, תינוקת, נפשי, חושך

מילים חיוביות (+)	מילים שליליות (-)

2. בפזמון כתוב: "על כל אלה / שמור נא לי, אלי הטוב". על מה מבקשים מהאל שישמור?

3. לדעתכם, למה המשוררת מבקשת מהאל לשמור גם על דברים שליליים כמו עוקץ ומר?

4. יש בשיר ביטויים מן התנ"ך. חפשו בתנ"ך את הפסוקים הבאים, גלו מהם הביטויים וכתבו אותם!

תהילים ג', ב':

איכה ה, כ"א:

• פעילות יצירתית

אומנות: איך הייתם מציירים* את הבית היפה הבא?

מרשרש אילן ברוח,
מרחוק נושר כוכב,
משאלות ליבי בחושך
נרשמות עכשיו.

*אפשר להשתמש בחומרים שונים ומגוונים: צבעי גואש, פנדה, פלסטלינה, חומרים ממוחזרים, תוכנת איור דיגיטלית וכד'.

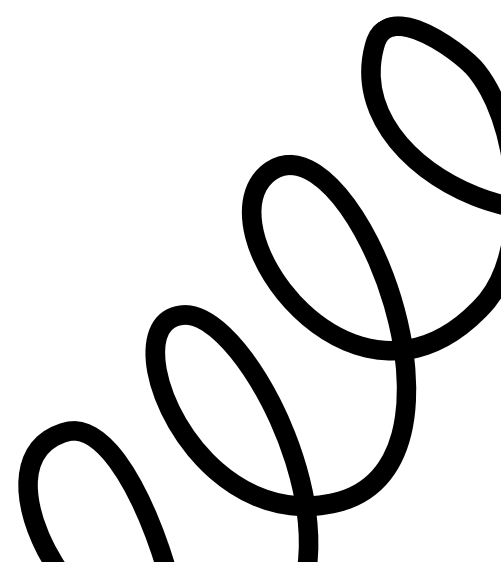
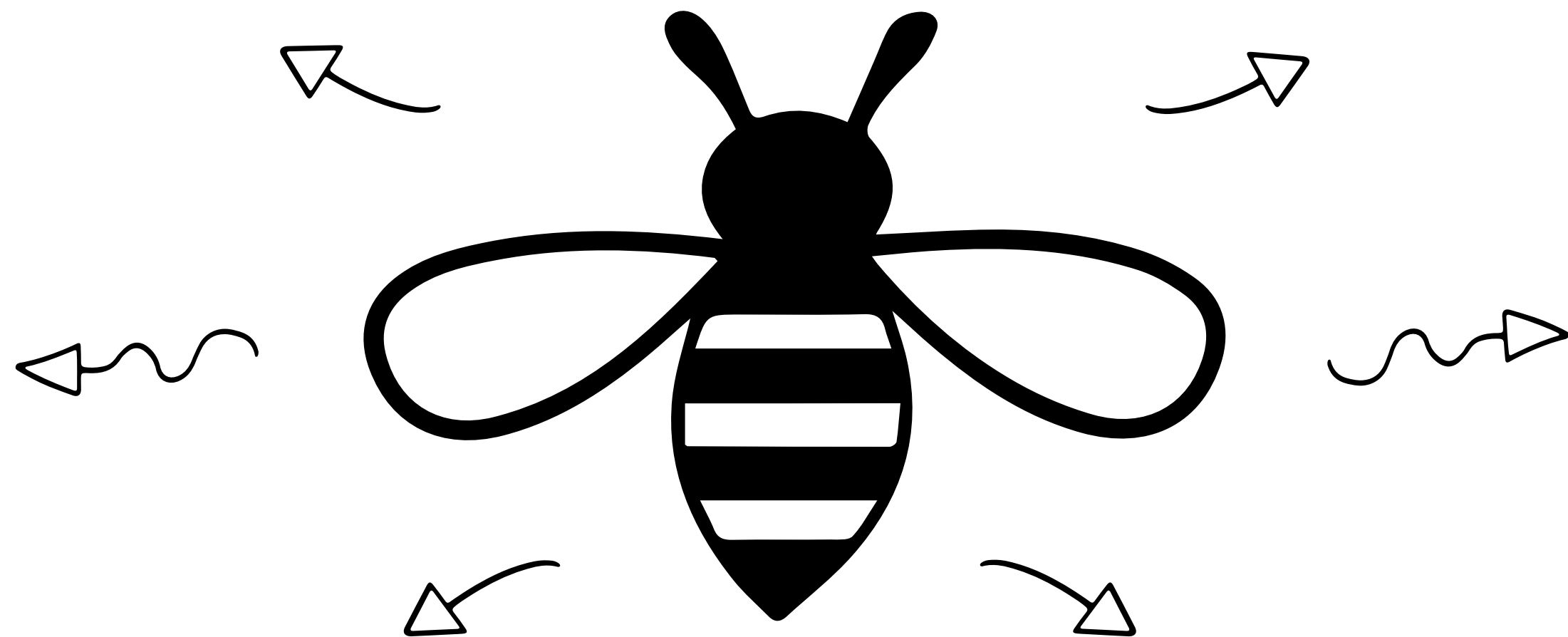
כתיבה יוצרת: התפילה והמחשבות החיוביות עוזרות לנו לשמור על תקווה, והתקווה עוזרת לנו להמשיך קדימה גם בזמנים קשים... על מה הייתם מבקשים מאלוהים שישמור לכם? **כתבו*** בית אחד או שני בתים נוספים לשיר, כרצונכם.

*יודעים לנגן? אוהבים לשיר? אפשר להקליט את הבית שכתבתם ואת פזמון השיר ואולי להעלות לרשת החברתית של בית הספר...

כתבו/הגידו מילים וביטויים הקשורים לתמונה:

The
Lookstein
Center
Bar-Ilan University

"על כל אלה" - אוצר מילים

התאימו את המילים לתמונות. אפשר להיעזר במילון או באתרי אינטרנט לחיפוש המילים החדשות:

דבש, עוקץ, מר, מתוק, שב, תעקור (לעקור), חומה, טף, פרי, אילן, חושך, בכי, משאלה (משאלות)

